

Onderwerp: Raadpleging van de CREG over het ontwerp van besluit ((Z)1110/9) van 19 april 2018 tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie voor de regulatoire periode 2020-2023

Datum: 17 mei 2018

Inleiding

De CREG organiseert een publieke raadpleging over haar ontwerp van besluit ((Z)1110/9) van 19 april 2018 tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie voor de regulatoire periode 2020-2023. Deze raadpleging loopt tot 17 mei 2018.

FEBEG verwelkomt deze raadpleging en wenst de CREG te bedanken om de mogelijkheid te creëren voor de *stakeholders* om hun opmerkingen en suggesties over de tariefmethodologie over te maken. De opmerkingen en suggesties van FEBEG zijn niet confidentieel.

Voorbehoud

FEBEG wenst de CREG te bedanken voor alle informatie en de beschrijving van verschillende aspecten van de tariefmethodologie. Jammer genoeg laat de informatie in het consultatiedocument de marktpartijen niet toe om zich een concreet en becijferd beeld te vormen van de verschillende aspecten van het totaal inkomen te dekken door de tarieven.

Op 24 mei 2017 heeft de CREG de saldi op de regulatoire rekeningen voor het kalenderjaar 2016 goedgekeurd: het bedrag op de regulatoire rekening voor de vervoersactiviteit was – ondanks reeds doorgevoerde tariefverlagingen – in 2016 opgelopen tot 334 MEUR. De beslissing over het saldo op de regulatoire rekening voor het kalenderjaar 2017 is nog niet gepubliceerd. Het is voor marktpartijen dan ook moeilijk om de nieuwe principes van de tariefmethodologie te beoordelen zonder het startpunt te kennen.

Om bovenstaande redenen is het antwoord van FEBEG op deze raadpleging per definitie onvolledig en dus slechts indicatief. FEBEG wenst zich dan ook het recht voor te behouden om terug te komen op bepaalde opmerkingen en suggesties wanneer concrete of nieuwe informatie beschikbaar komt. FEBEG ziet er dan ook in het bijzonder naar uit om het tariefvoorstel van Fluxys te kunnen analyseren.

Belangrijkste opmerkingen en suggesties

Onderscheid tussen aardgasvervoersnet, opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie

FEBEG heeft de indruk dat de tariefmethodologie niet steeds een duidelijk onderscheid maakt tussen de elementen die betrekking hebben op het aardgasvervoersnet en degene die van toepassing zijn op de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie. Een voorbeeld: artikel 10 heeft het – verwijzend

naar artikel 15/5bis, §5 van de Gaswet – over de kosten van de beheerder van het aardgasnet, de beheerder van de opslaginstallatie en de beheerder van de LNG–installatie, maar concretiseert de kosten verder in het artikel enkel voor de beheerder van het aardgasnet en de beheerder van de opslaginstallatie. Hoe zit het dan met de kosten voor de LNG–installatie?

FEBEG beveelt daarom aan om steeds duidelijk een onderscheid te maken tussen de principes die van de toepassing zijn op de beheerder van het aardgasnet, de beheerder van de opslaginstallatie en de beheerder van de LNG–installatie, eventueel door bepaalde aspecten van de methodologie verder op te splitsen. FEBEG vindt dit uitermate belangrijk omdat de nodige waarborgen en transparantie in de methodologie moeten ingebouwd worden **om kruissubsidiëring tussen de verschillende activiteiten te vermijden.**

Economische situatie van de opslaginstallatie voor aardgas

FEBEG wenst er ook de aandacht op te trekken dat de economische situatie van de opslaginstallatie voor aardgas onderhevig is aan economische en regulatoire beslissingen in andere Europese landen. FEBEG veronderstelt dat hiermee rekening werd gehouden bij het uitwerken van de tariefmethodologie **zodat de nodige flexibiliteit kan aan de dag gelegd worden om het commercieel aanbod bij te sturen** om zo een efficiënte benutting van de opslaginstallatie na te streven.

Afschrijving van de leidingen

De leidingen zullen lineair op 2 % per jaar of aan een hoger percentage worden afgeschreven zodat hun aanschaffingswaarde in 2050 nul zal zijn. Op deze manier wordt geanticipeerd op de uitfasering van gas tegen de tijdshorizon 2050.

FEBEG stelt zich de vraag of dit een gewenst, dan wel realistisch scenario is. FEBEG gelooft dat er nog een **toekomst is voor hernieuwbaar en koolstofneutraal gas, ook na 2050.** Ook in jaarverslag van Fluxys over het kalenderjaar 2017 staat te lezen dat Fluxys zich engageert – samen met andere Europese netbeheerders – om te zorgen voor een koolstofneutrale gasvoorziening tegen 2050. De infrastructuur – of tenminste een deel ervan – van Fluxys zal dus wellicht ook na 2050 nog nodig zijn.

Een versnelde afschrijving van de leidingen vertaald zich natuurlijk in **hogere tarieven wat zou kunnen leiden tot een verminderd gebruik van de infrastructuur.** FEBEG gaat er vanuit dat de nodige vooruitzichten en impactanalyses zijn gebeurd waaruit blijkt dat deze evolutie geen vicieuze cirkel op gang brengt.

Risicovrije rente op 2,4 %

De risicovrije rente wordt vastgelegd op 2,4 %. FEBEG is van mening dat het **op voorhand vastleggen van de risicovrije rente een serieuze verbetering in de tariefmethodologie is.** Het gekozen percentage is natuurlijk een sleutelement en zal een substantiële impact hebben. Waarom is dit percentage van 2,4 % gekozen? FEBEG zou het op prijs stellen, mocht meer informatie kunnen gegeven worden over de impact van dit percentage op het rendement, op de tarieven, ...

Evolutie van de regulatoire rekeningen

FEBEG betreurt dat – gelet op de gesprekken en correspondentie in het verleden – de tariefmethodologie bijzonder **weinig informatie bevat over de principes die van toepassing zijn op de regulatoire rekeningen,** in het bijzonder op die voor de vervoersactiviteit.

Enkel artikel 34 van de tariefmethodologie gaat over de evolutie regulatoire rekeningen en luidt als volgt:

'De saldi op de elementen van het totaal inkomen vormen een vordering dan wel een schuld tegenover de afnemers in hun geheel en worden overgeboekt naar de overlopende rekeningen op de balans van de beheerder. In overeenstemming deze tariefmethodologie en de beslissing van de regulator maken zij geen deel uit van het resultaat, noch van het eigen vermogen van de beheerder. In geval van geaccumuleerd positief saldo op het einde van de regulatoire periode kan de Commissie besluiten het gedeeltelijk in te zetten voor de financiering van investeringen. Het resterende saldo wordt toegewezen aan het totaal inkomen van de volgende tariefperiodes. Deze saldi genereren rechten / verplichtingen aan de aangewezen beheerder om deze via een correctie op de toekomstige tarieven te verrekenen.'

Dit artikel is identiek aan de bepaling in de vorige tariefmethodologie en de ervaring leert dat – ondanks deze bepaling – het saldo op de regulatoire rekeningen sinds 2014 – en ondanks tariefverlagingen – nooit is gezakt onder de 300 MEUR en is blijven stijgen in de tariefperiode 2016–2019: dit betekent dat de inkomsten van Fluxys structureel hoger blijven liggen dan de uitgaven. FEBEG dringt er dan ook op aan dat **bovenstaande bepaling wordt aangepast zodat in de volgende tariefperiode werkelijk wordt gestart met de afbouw van de overschotten op de regulatoire rekeningen.**

De overschotten moeten bovendien zo snel mogelijk teruggegeven worden aan de markt om **discriminatie tussen shippers te vermijden**: shippers die op dit ogenblik contracten hebben met Fluxys en teveel hebben betaald, moeten kunnen genieten van de lagere tarieven. Om deze reden is het ook **niet correct om de overschotten te gebruiken voor nieuwe investeringen**: nieuwe investeringen worden immers – via de afschrijvingen – gefinancierd in de tarieven.

Stimulansen

De tariefmethodologie voert een mechanisme van stimulansen in om de kwaliteit van de diensten van de netbeheerder op te volgen en te verbeteren. FEBEG steunt dit initiatief, maar wenst niettemin op te merken dat het mechanisme er **niet louter mag op gericht zijn om de netbeheerder bijkomende inkomsten te bezorgen**. Om deze reden is FEBEG van oordeel dat:

- geen stimulansen mogen opgelegd worden voor activiteiten die tot de kerntaak van de netbeheerder behoren en die de netbeheerder hoe dan ook moet uitvoeren;
- er niet alleen een bonus, maar ook een malus moet voorzien worden: FEBEG stelt vast dat de voorgestelde stimulansen enkel een bonus voorzien;
- de stimulansen ook meetbaar en verifieerbaar moeten zijn: FEBEG stelt vast dat de concrete doelstellingen van sommige stimulansen niet precies afgebakend zijn zodat niet duidelijk aangetoond wordt dat de netbeheerder geen bonus krijgt wanneer hij zijn dienstverlening niet verbetert, maar enkel behoudt op het huidige niveau.

De CREG organiseert elk jaar een publieke raadpleging over de stimulansen die aan de elektriciteitstransmissienetbeheerder, Elia, worden opgelegd voor het volgende kalenderjaar. De stimulansen die aan Fluxys worden opgelegd bevinden zich in een bijlage bij een Proces-Verbaal van een vergadering tussen de CREG en Fluxys van 12.03.2018 over de tariefmethodologie.

FEBEG wenst daarom op te merken dat het **proces voor de goedkeuring en opvolging van de stimulansen niet duidelijk is, of toch niet over de mate waarin de marktpartijen zullen betrokken worden**. Heeft de CREG reeds een beslissing genomen over de stimulansen voor Fluxys? Maakt deze bijlage integraal deel uit van de raadpleging over de tariefmethodologie en is de huidige raadpleging tevens de raadpleging over de stimulansen voor Fluxys voor de volgende tariefperiode? Of zal de CREG de stimulansen nog in een aparte raadpleging voorleggen aan de markt? Zal jaarlijks een raadpleging plaatsvinden over de opvolging van de stimulansen?

Vragen bij de tariefmethodologie

Toepassingsgebied

De kosten en inkomsten van de activiteiten van de optische vezels zullen vanaf 2020 in de vervoersactiviteiten opgenomen worden. Zijn deze activiteiten winstgevend, wat het aanvaardbaar maakt om ze op te nemen in de vervoersactiviteiten?

Artikel 4, §1:

De tariefstructuur onderscheidt tarieven voor alle diensten voorzien in de verschillende programma's. Betekent dit dan dat de gedetailleerde tarieven voor de producten en diensten voor opslag – ook voor de bijkomende opslagdiensten (korte-termijn-producten) – zullen gepubliceerd worden?

Artikel 4, §2:

Dit artikel heeft het enkel over de 'gebruikers van het net'. Is het artikel ook niet van toepassing op de 'gebruikers van de opslaginstallatie' en de 'gebruikers van de LNG-installatie'? Zou het niet aangewezen zijn om – aangezien het document vaak geschreven lijkt te zijn vanuit het perspectief van vervoer – sommige delen duidelijk op te splitsen tussen vervoer, opslag en LNG, of om tenminste het document te verduidelijken of het taalgebruik aan te passen in functie van een duidelijk afbakening van de diensten?

Artikel 4, §3:

Dit artikel stelt dat de waarde van de tarieven kan variëren van jaar tot jaar. Welke variatie wordt precies bedoeld? Gaat het hier om de indexering? Is het niet zo dat enkel indexering wordt bedoeld en dat elke andere variatie in de tarieven het voorwerp moet uitmaken van een tariefvoorstel en moet voorgelegd worden aan de CREG?

Artikel 4, §4:

De principes van non-discriminatie, transparantie en uniformiteit zijn essentieel en dienen te allen tijde gewaarborgd te worden. Zal er bij het uitwerken van het tariefvoorstel ook over gewaakt worden dat het principe van niet-discriminatie en uniformiteit van de tarieven wordt verzekerd over de drukniveaus heen? Hoe zal het principe van niet-discriminatie in praktijk gebracht worden bij opslag, meer specifiek dan tussen de partijen die lange-termijn-producten hebben onderschreven en zij die korte-termijn-producten hebben onderschreven, vooral omdat de verplichtingen om een minimale stock een verschillende impact heeft op deze marktpartijen?

Artikel 6, 7 en 10:

Deze drie artikelen hebben enkel betrekking op de vervoersactiviteiten, terwijl de opgesomde principes, de transparantie van de tarieven en de samenstelling van de kosten ook uitermate belangrijk zijn voor de opslag- en LNG-activiteiten. Zou het dan niet nuttig zijn om gelijkaardige bepalingen op te nemen voor de opslag- en LNG-activiteiten?

Artikel 15, §1:

De waarde van het gereguleerde actief is uitgedrukt in een bedrag op 31 december 2012. Is er geen meer recente waardering van het gereguleerd actief beschikbaar?

Artikel 15, §2, 6°:

Voor de berekeningen van de behoefte aan bedrijfskapitaal wordt verwezen naar de regulatoire rekeningen. Is het juist om te concluderen dat de regulatoire rekeningen worden gebruikt voor de behoeften aan bedrijfskapitaal van Fluxys?

Artikel 17, §2:

De risicovrije rente wordt vastgelegd op 2,4 %, maar de CREG en de beheerders kunnen overeenkomen om dit percentage – samen met andere parameters – aan te passen wanneer '*de Belgische macro-*

economische situatie en/of marktomstandigheden sterk verschillen van de situatie en de omstandigheden waarop werd geanticipeerd. Op welke situatie en omstandigheden werd geanticipeerd? Wat is een sterk verschil? Gaat het om een verschil zowel in negatieve als in positieve zin?

Artikel 20:

De tarieven voor installaties of uitbreidingen die nodig zijn voor de bevoorradingszekerheid kunnen een langere tariefperiode of een hogere billijke marge voorzien. Zou het niet nuttig zijn om voor dergelijke gevallen een specifieke methodologie uit te werken, en hierover een marktconsultatie te organiseren? Zou dit niet het bijzonder gewenst zijn voor eventuele installaties die nodig zijn om de bevoorradingszekerheid te garanderen tijdens de conversie van laagcalorisch naar hoogcalorisch gas?

Artikel 22, §4 en §6:

Gelden de bepalingen met betrekking tot de efficiëntiewinsten op de beheersbare kosten en de verschillende van reële beheersbare kosten en het budget voor alle activiteiten van Fluxys? Is het dan niet aangewezen om de voorgestelde bedragen uit te splitsen tussen aardgasvervoersnet, opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie? Is een stimulans van 50 % van het verschil tussen de gebudgetteerde en reële beheersbare kosten niet bijzonder hoog?

Artikel 24:

Waarom worden stimulansen geformuleerd als voorwaardelijk ('kan') en anderen als zeker ('krijgt')? Is er een aparte status, dan wel procedure voor deze verschillende stimulansen?

Artikel 24, §1:

Dit artikel heeft het over een stimulans voor een vermindering van de methaanuitstoot in vergelijking met 2017. Het Proces-Verbaal van de vergadering tussen CREG en Fluxys van 12.03.2018 bevat daarentegen een meer concrete uitwerking van de doelstelling uitgedrukt in een jaarlijkse procentuele vermindering ten opzichte van een startpunt. Welke van de twee - tariefmethodologie of Proces-Verbaal - zal effectief van toepassing zijn? Is het niet hoe dan ook beter om een procentuele doelstelling per jaar op te leggen om te vermijden dat de doelstelling wordt bereikt zonder inspanning van Fluxys?

Het Proces-Verbaal van 12.03.2018 legt de doelstelling op aan de netbeheerder, terwijl de tariefmethodologie het heeft over de gecombineerde netbeheerder. Welke is precies van toepassing? Is het wel aangewezen om de stimulans op te leggen voor de opslaginstallatie en de LNG-installatie, aangezien de activiteiten hiervan aan grotere schommelingen onderhevig zijn?

Zou het ook geen goed idee zijn om een malus te voorzien wanneer de doelstelling niet wordt bereikt?

Artikel 24, §2:

Het uitvoeren van de investeringen voor de L/H-conversie behoort tot de kerntaken van de transportnetbeheerder. Het respecteren van een planning behoort tot het professionalisme van een transmissienetbeheerder. Waarom dan toch nog een stimulans opgelegd? En indien een stimulans wordt voorzien, zou het dan niet meer aangewezen zijn om een bonus te voorzien wanneer de planning sneller wordt uitgevoerd en een malus wanneer de planning vertraging zou oplopen?

Artikel 24, §3:

De stimulans voor de verhoging van de efficiëntie van de gasketels is eveneens niet precies geformuleerd in de tariefmethodologie. Opnieuw bevat het Proces-Verbaal van 12.03.2018 een meer precieze omschrijving. Welke van de twee zal uiteindelijk effectief van toepassing zijn, de omschrijving in de tariefmethodologie of de omschrijving in het Proces-Verbaal? Op basis van de beschikbare informatie is dit niet te beoordelen, maar is deze investering economisch rendabel? En zo ja, is het dan wel aangewezen om een stimulans te voorzien?

Artikel 24, §4:

Zou het niet logisch zijn, mocht de omvang van de installaties een rol spelen bij de bepaling van de grootte van de stimulans? Is het ook niet essentieel om bij het afstellen van de hoogte van de stimulans rekening te houden met de reeds geplande projecten? Klopt het niet dat wanneer de geplande projecten – er zijn voorbeeld in 2018 alleen al 28 aansluitingen van CNG tankstations voorzien – in rekening worden gebracht en weinig bijkomende inspanningen van Fluxys nodig zijn om toch een aanzienlijke stimulans te verdienen?

Artikel 24, §5:

Zou het niet beter zijn om de stimulans voor de beschikbaarheid van de elektronische platformen lineair te berekenen tussen de aangegeven drempels voor onbeschikbaarheid (tussen 0 en 2%) en om een malus te voorzien wanneer de onbeschikbaarheid de drempel van 3 % zou overschrijden?

Artikel 24, §6:

Is het wel een goed idee om een stimulans te voorzien voor niet-geplande onbeschikbaarheden wanneer die zich in de praktijk bijna niet voordoen? Is het dan niet beter om een malus te voorzien in het geval de niet-geplande onbeschikbaarheden zouden toenemen?

Artikel 24, §7:

Is het wel zinvol om een stimulans op te leggen voor de bijkomende verkoop van capaciteit, aangezien de eventueel bijkomende verkoop hoofdzakelijk het gevolg zal zijn van het einde van de lange-termijn-verbintenissen en de evolutie van de vraag?

Artikel 26, g):

Is het wel terecht om de kosten voor lobby als redelijke uitgaven te beschouwen?

Artikel 30:

Zou het niet kunnen overwogen worden om het toepassingsgebied van het instrument van de benchmark uit te breiden? Is niet interessant om een vergelijkende studie uit te voeren over hoe andere landen omgaan met de regulatoire rekeningen?

Proces-Verbaal van de vergadering tussen CREG en Fluxys van 12.03.2018

In het Proces-Verbaal van 12.03.2018 is het volgende genoteerd: 'Fluxys suggereert dat de afschrijving van de meerwaarde, met opname in de tarieven, ten gepaste tijde, een nader te onderzoeken onderwerp zou zijn'. Is dit wel een goed idee? Is het werkelijk de bedoeling zijn om de netgebruikers opnieuw te laten betalen voor afgeschreven investeringen?